

ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ У СВІТЛІ ЙОГО ОСОБЛИВОСТЕЙ

Полтавський державний аграрний університет

Анотація. Стаття присвячена основним аспектам сільського господарства і його особливостям. Сільськогосподарське виробництво пов'язане з перервами між періодами виробництва, сезонністю і технологічними особливостями. Сільськогосподарські машини використовуються лише кілька місяців на рік, тому період їх експлуатації складається з періодів їх використання. Також великий вплив має обсяг роботи, виконаний за допомогою основного засобу.

Ключові слова: сільськогосподарські машини; сезонність; сільське господарство; сільськогосподарське виробництво

USING OF THE FIXED ASSETS IN AGRICULTURE IN THE LIGHT OF ITS PECULIARITIES

Abstract. The article is devoted to the main aspects of the Ukrainian agriculture and its peculiarities. Peculiarities of agricultural production are connected with breaks between the production periods, seasonality and technological specification. Agricultural machines are used only some months per a year, therefore a period of their exploitation consists of some periods of their using. There is a great influence of the work's volume too.

Key words: agricultural machines; seasonality; agriculture; agricultural production

Метою управління ефективністю виробництва основних засобів сільськогосподарського підприємства є забезпечення постійної технічної готовності та необхідної продуктивності конкретних засобів праці та задоволення потреб сільськогосподарського виробництва при мінімальних витратах живої праці та матеріальних оборотних коштів. Це досягається шляхом правильного визначення обсягу та структури основних засобів, збільшення тривалості роботи машин та обладнання та інших видів основних засобів у календарному періоді, підвищення ефективності їх використання протягом періоду безпосередньої експлуатації, своєчасного та якісного обслуговування, ремонт та відновлення праці. Використання та відтворення активної частини основних засобів у сільському господарстві також має свої специфічні особливості, зумовлені характером виробництва та природними економічними факторами.

У сільському господарстві робочий період і період виробництва не збігаються на відміну від інших галузей економіки. Протягом виробничого періоду здійснюється ряд технологічних та біологічних процесів, які чергуються один за одним. Перерви між технологічними процесами необхідні для здійснення біологічних процесів, що визначають сезонний характер виробництва в сільському господарстві, особливо в сільському господарстві. Сезонність виробництва, а також характер технологічних і біологічних процесів спричиняють нерівномірне використання робочої сили та основних засобів, включаючи машини. Більшість сільськогосподарських машин використовується лише влітку, а деякі лише кілька днів на рік. Це пов'язано з біологічними особливостями росту та розвитку рослин. Ріст і розвиток відбуваються лише під впливом природних сил, людина втручається лише в певні періоди розвитку рослин [1]. Це впливає на рівень оснащеності сільськогосподарських підприємств. До особливостей сільськогосподарського виробництва, які впливають на характер формування основних засобів та їх використання, слід віднести також його територіальну розпорошеність. Технологічні особливості сільськогосподарського виробництва визначають характер використання основних засобів. Використання їх у сільському господарстві, як правило, не збігається з надходженням готової продукції. На відміну від промисловості у сільському господарстві, важливим фактором є час використання основних засобів. Через специфіку сільськогосподарського виробництва обладнання використовується нерівномірно: більше навантажень під час збігу періодів роботи та простоїв між ними. Час використання техніки в сільському господарстві протягом календарного року складається з періодів роботи. Якщо трактор обліковувався на балансі

підприємства протягом 10 років з моменту введення його в експлуатацію, фактичний термін служби повинен визначатися періодом його фактичного використання та обсягом виконаних робіт.

Час утримання машини на балансі підприємства не характеризує її ефективності та фактичного використання протягом терміну служби. Навіть при повному використанні машини в сільському господарстві, термін її служби становитиме лише частку від загального часу перебування машини на балансі підприємства. Таким чином, період перебування сільськогосподарської машини на підприємстві є пасивним показником, який вказує лише на наявність машини, тоді як термін служби - період, протягом якого вона фактично використовується - активним показником, що характеризує її використання в роботі. Робота є більш конкретним показником активного використання машин у виробничому процесі, ніж час, протягом якого машина обліковується на балансі підприємства. Результати господарської діяльності значною мірою залежать від того, коли використовувались основні засоби, в які терміни. Несвоєчасний посів або вирощування сільськогосподарських культур може призвести до значного зниження врожаю; несвоєчасне збирання врожаю - до втрати вирощеного врожаю. Тому при однаковому рівні основних засобів підприємства в кінцевому рахунку можуть отримувати різний прибуток. Таким чином, використання основних засобів є важливим фактором виробництва [2].

Для досягнення мінімальної суми втрат у процесі обробітку ґрунту, сівби та збирання сільськогосподарської продукції необхідно збільшити продуктивність та інтенсивність використання сільськогосподарської техніки, здійснити її своєчасне оновлення та, відповідно, відтворення. Навіть при повному використанні машини в сільському господарстві, термін її служби становитиме лише частку від загального часу перебування машини на балансі підприємства. Отже, період перебування сільськогосподарської машини на підприємстві є пасивним показником, який вказує лише на наявність машини, тоді як термін служби - період, протягом якого вона фактично використовується - активним показником, що характеризує її використання в роботі.

Робота є більш конкретним показником активного використання машин у виробничому процесі, ніж час, протягом якого машина знаходиться на балансі підприємства. Результати господарської діяльності значною мірою залежать від того, коли використовувались основні засоби, в які терміни. Несвоєчасний посів або вирощування сільськогосподарських культур може призвести до значного зниження врожайності; несвоєчасне збирання врожаю - до втрати вирощеного врожаю. Отже, при однаковому рівні забезпеченості основними засобами підприємства можуть отримувати, в кінцевому результаті, різну суму прибутку. Отже, використання основних засобів є важливим фактором виробництва. Для досягнення мінімальної суми втрат у процесі обробітку ґрунту, посіву та збору врожаю сільськогосподарської продукції необхідно підвищити продуктивність та інтенсивність використання сільськогосподарської техніки, провести своєчасне її оновлення та, відповідно, відтворення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Соколов Я. В. Управленческий учет: мифы и реальность *Бухгалтерский учет*. 2000. №18. С. 52-64
2. Пушкар М. С. Разработка системы учета : учебное пособие. Тернополь : Карт-бланш, 2003. 198 с.

Красота Елена Григорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, e-mail:2510elena@ukr.net.

Красота Іван Іванович, здобувач вищої освіти за ступенем «Бакалавр», Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава.

Krasota Olena Hryhorivna, PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Economic Control, Poltava State Agrarian University, Poltava, e-mail: 2510elena@ukr.net.

Krasota Ivan Ivanovych, Bachelor of Higher Education, Poltava State Agrarian University, Poltava.